

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Інститут педагогіки НАПН України
Факультет іноземної філології
За підтримки Британської Ради в Україні

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ КОНТЕКСТ

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної конференції

Частина I

Умань 2019

Редакційна колегія:

**Безлюдний Олександр
Іванович**

Ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України

**Колядя Наталія
Миколаївна**

Проректор з інноваційних досліджень та європейської інтеграції Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

**Бріт
Надія Михайлівна**

Директор Регіонального центру навчання іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат педагогічних наук, професор кафедри англійської мови та методики її навчання, Заслужений працівник освіти України

**Постоленко Ірина
Сергіївна**

Декан факультету іноземної філології, кандидат педагогічних наук, доцент

**Заболотна Оксана
Адольфівна**

Завідувач лабораторії педагогічної компаративістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

Відповідальна за випуск:

Загоруйко Людмила Олексіївна

кандидат педагогічних наук, доцент

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність вміщених у збірнику матеріалів

Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст : матеріали міжн. науково-практ. конф., 18-19 квітня 2019 р. м. Умань. – Умань : «Візаві», 2019 – Ч. 1. – 140 с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню проблем, які обговорювалися на II міжнародній науково-практичній конференції «**Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст**», зокрема: інновації в сучасній середній освіті; інновації у вищій школі; іноземні мови в контексті глобалізації та модернізації сучасного світу тощо.

Видання призначене для науковців, аспірантів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі освіти.

ЗМІСТ

Передмова.....		6
Галина Авчіннікова	ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	7
Ірина Аніщенко	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КОМУНІКАТИВНИХ ЗАВДАНЬ ЯК ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	9
Анастасія Башинська, Людмила Мошковська	LINGUISTIC REALIZATION OF NEGATIVE INFORMATION IN MEDIA TEXTS	13
Olena Bevz	TEACHING FUTURE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS TO PLAN THEIR TEACHING	16
Віта Безлюдна	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ	20
Роман Безлюдний	ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗВО	22
Олександр Безлюдний	ІННОВАЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР ЗАСТОСУВАННЯ ЦИКЛУ «СПОСТЕРЕЖЕННЯ – ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК» У СУЧАСНОМУ КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	24
Анна Безрукова, Альона Солодчук	СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ПІДТРИМКИ БАТЬКІВ У США	26
Петро Бенескул, Віталій Деркач	ІННОВАЦІЙНІСТЬ ТА УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДРУЧНИКА В НАВЧАННІ	28
Ольга Бикова	СИМВОЛІЗАЦІЯ ЛЮБОВНОЇ ЛІРИКИ В ПІСЕННИХ ТЕКСТАХ «БІТЛЗ»	30
Юлія Біленька	ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПОКОЛІННЯ Z ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	34
Iryna Biletska	MOTIVATION IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING	36
Яків Бойко	ОСНОВНА МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ ШКІЛЬНОГО ВІКУ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ	39
Ілона Бойчевська	СОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З РІЗНИМ РІВНЕМ ПІДГОТОВКИ	42
Галина Бондар	ПРИНЦИПИ І ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	44

Oleksandra Bondarenko	ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP) AND OTHER BRANCHES	47
Людмила Веремюк	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	49
Владлена Виговська	ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ПОЛІТОЛОГІВ	52
Ольга Владичина	ВЕРБАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ АНГЛО-НІМЕЦЬКИХ СТЕРЕОТИПНИХ УЯВЛЕНЬ	54
Олена Галай	ПРИНЦИПИ ОСВОЄННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	57
Alla Gembaruk	UNDERSTANDING ACTION RESEARCH	58
Оксана Глушко	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПОЛЬЩІ	60
Ольга Гончарова, Тетяна Коноваленко	МЕТОДИКА НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ (ІЗ ДОСВІДУ ПРОЕКТУ «ШКІЛЬНИЙ ВЧИТЕЛЬ НОВОГО ПОКОЛІННЯ»)	63
Ігор Гурський	ГЕНЕЗИС ПОЛІТИЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ЯК АВТОНОМНОЇ НАУКИ	65
Наталя Гут	НЕФОРМАЛЬНІ ПРАКТИКИ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ МІГРАНТІВ У ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПОРТУГАЛІЇ	69
Svitlana Derkach	REFLECTION ON THE NEW TEACHER DEVELOPMENT	72
Аліна Джурило	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФРН	73
Ірина Дзюбенко	ІННОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ	76
Наталя Дмітренко	ВРАХУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ СТИЛІВ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ АВТОНОМНОГО НАВЧАННЯ	79
Євген Долинський	ДИДАКТИЧНІ ФУНКЦІЇ ОСВІТНИХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	82
Наталія Дудик, Тетяна Зевченко	РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВОГО І НЕОБХІДНОГО ЗАСОБУ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	85
Oksana Zabolotna	LEARNING AND TEACHING ENGLISH FOR SUSTAINABILITY	88
Людмила Загоруйко, Тетяна Капелюшна	ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ШВЕЦІЇ	90
Наталія Зайцева	ЕЛЕМЕНТИ ПОЛІКУЛЬТУРНОСТІ ТА ДВО(БАГАТО)-МОВНОСТІ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ	92
Олена Захарова	ВИМОГИ ДО РОЗВИТКУ НАВИЧОК ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПОЛІТОЛОГІВ	96

Тетяна Зевченко, Наталія Дудик	ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ СИСТЕМИ ОСВІТИ	97
Ангеліна Зінюк	ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ У МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	100
Olena Zmiievska, Tamara Glazunova	LANGUAGE LEARNER TYPES IN EFL CLASSROOM	102
Анна Іванчук	ФІЛОСОФСЬКІ ДИСКУСІЇ – ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ	109
Irina Kabachenko	ÜBERSETZEN UND DOLMETSCHEN: CHANCE UND HERAUSFORDERUNG	111
Ігор Каминін, Наталія Тучина	ОВОЛОДІННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЮ БАЗОЮ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	114
Сергій Касян	ІННОВАЦІЙНА КОНФІГУРАЦІЯ СУСПІЛЬНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ	117
Наталя Каурова	ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ТРУДНОЩІ ТА СПОСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	121
Марія Кирилюк	НОРМА І МОВНИЙ ВЖИТОК: СУЧАСНА НІМЕЦЬКОМОВНА РЕАЛЬНІСТЬ	123
Вікторія Кобилянська, Ангеліна Колісніченко	ВИКОРИСТАННЯ АУДІО- ТА ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ З БЕЗКОШТОВНИХ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	126
Юлія Кобюк	ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ АВСТРАЛІЇ	128
Nataliia Kovalenko	SMARTPHONES IN THE CLASSROOM: A NEW APPROACH	130
Олександр Коваленко	МЕТАФОРИЧНІ ОБРАЗИ ПРИ ВИВЧЕННІ МЕТОДИКИ	132
Мальвіна Коломієць	РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ МОВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ЖИТТЯ	134
Ольга Комар	ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	136

Наталія Дудик,
викладач,
*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*

Тетяна Зевченко,
викладач,
*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*

РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ВАЖЛИВОГО І НЕОБХІДНОГО ЗАСОБУ МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Людство вступило в епоху глобалізації, яка охопила всі сфери життя та вимагає ефективних і нестандартних рішень, на які ще не всі готові не лише інтелектуально чи технологічно, але, насамперед, психологічно. Поняття "глобалізація" визначається як процес всевітньої економічної, політичної, культурної інтеграції й уніфікації. До важливих векторів глобалізаційних процесів належить освіта, яка не тільки не залишається осторонь, а й активно залучається до них.

Внаслідок глобальних змін у суспільному житті як в Україні, так і в усьому світі змінилася роль іноземної мови в системі освіти. З простого навчального предмета вона перетворилася на базовий елемент сучасної системи освіти, на засіб досягнення професійної реалізації особистості.

Останні роки ХХ та початок ХХІ століть ознаменувалися значними змінами в суспільно-економічному розвитку України, у тому числі в її освітній сфері. Активізувалися міжнародні зв'язки нашої держави, посилювався її авторитет у світовому та європейському просторі. У цей історичний період суспільно-економічної та політичної розбудови нашої держави, визначення та стабілізації її місця і ролі на міжнародній арені соціальне і культурне значення іноземної мови важко переоцінити. Іноземна мова дедалі активніше набуває статусу суспільно-економічного і політичного механізму порозуміння між різними представниками світової спільноти у різноманітних сферах їхньої життєдіяльності.

Сучасний світ є багатонаціональним і багатомовним: у ньому, з одного боку, активізується процес глобалізації та економічної конкуренції, а з іншого – зростає роль національної ментальності. Навчання іноземних мов розглядається як створення умов для усвідомлення відмінностей у рідній та іншомовній культурі, виховання толерантного ставлення до представників інших народів, зниження рівня етноцентризму, формування навичок іншомовної міжкультурної

комунікації та готовності до діалогу культур.

Складні питання вивчення іноземних мов на сучасному етапі досліджували: О.Коваленко, С.Куриш, С.Микитюк, О.Першукова, О.Токменко, Ю.Давиденко, В.Коломієць та ін. Дуже важливо не лише володіти однією з найпоширеніших мов, а й знати інші іноземні мови. Але ця потреба менше відчувається людьми, рідна мова яких належить до так званих провідних, тоді як у невеличких країнах, де національною мовою не розмовляють за межами країни, завжди була потреба у володінні іноземними мовами, щоб мати доступ у великий світ.

Комунікативний простір сьогодення вимагає відповідності стандартам освітньої глобалізації, що, у свою чергу, посилює важливість викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах і закладах вищої освіти. Мовне середовище ХХІ століття формує для цього нові умови та вимоги. Тому студентів варто навчати не лише видів іншомовної мовленнєвої діяльності, але й редагування і користування програмним забезпеченням, комп'ютерною графікою, Інтернетом, мобільними технологіями тощо.

У світі чітко окреслилися дві тенденції у навчанні іноземних мов: традиційне навчання, коли ставиться мета наблизитися до рівня носія мови, яка вивчається, та навчання іноземної мови для професійного спілкування.

Традиційні методики навчання, усталені правила і форми викладу, подачі матеріалу поступово відходять на задній план, даючи дорогу новоствореним тенденціям: застосуванню гаджетів, мультимедійних засобів, інтерактивних дошок, пристроїв для прослуховування аудіо- та перегляду відео-матеріалів. Традиційним навчанням іноземної мови опікуються фахівці, які готують вчителів і викладачів іноземних мов та перекладачів. Методика підготовки таких фахівців має багатолітню історію та суттєві напрацювання, але вона дуже складна і потребує надто багато зусиль і часу, з точки зору методик і технологій.

Оскільки значення якісної іншомовної освіти зростає, глобальні зміни торкнулися й викладача іноземних мов. Викладачам-філологам доводиться не лише розширювати свою професійну компетентність, але й оволодівати новими знаннями з теорії інформації, теорії комунікацій, менеджменту, ІКТ-технологій, комп'ютерного дизайну тощо та бути готовим до перекваліфікації.

Більш перспективною для глобалізаційного суспільства є порівняно молода методика навчання іноземних мов для професійного спілкування, яка почала інтенсивно розроблятися лише з кінця ХХ століття. Професійне спілкування сьогодні вимагає високої технічної компетентності фахівця. Професійні комунікатори використовують різноманітні стратегії, методики і технології для успішного ведення бізнесу, тому що у всіх його видах потрібно користуватися читанням, письмом, редагуванням, усним мовленням, програмним забезпеченням,

комп'ютерною графікою, Інтернетом, мобільними технологіями тощо. Підготовка таких професійних комунікаторів є одним із завдань іншомовної освіти в епоху глобалізації, оскільки вони можуть вивести їх бізнес на якісно новий рівень з урахуванням культурних особливостей населення і технологічних можливостей. Навчання іноземних мов для професійного спілкування особливо важливе для працівників транснаціональних компаній, оскільки їм доводиться вирішувати специфічні питання з високим ступенем взаєморозуміння. Професійне спілкування сьогодні відбувається в різних форматах і вимагає високої технічної компетентності фахівців, використання різноманітних стратегій, робить процес викладання іноземних мов нетривіальним, більш насиченим, повним, допомагає створити нестандартне інтерактивне середовище.

За даними останніх досліджень, форми роботи з використанням персональних комп'ютерів і комп'ютерних навчальних програм сьогодні вважають найбільш ефективними. Це пояснюється значним впливом глобалізації, що стимулює підрастаюче покоління цілком відповідати вимогам сучасного розвиненого суспільства. У процесі вивчення іноземних мов серед основних видів діяльності, опрацювання яких зараз не обходиться без використання комп'ютерних технологій, виділяють: 1) вивчення лексики; 2) розгляд граматичного матеріалу; 3) тренування техніки вимови; 4) навчання письма.

Беручи до уваги досвід викладання іноземних мов багатьох лінгвістичних шкіл за останні роки, можна прослідкувати тенденцію комунікативно спрямованої методики, що допомагає ближче ознайомитися з мовою у процесі живого спілкування. На сьогоднішній день вона вважається сталою і офіційно закріпленою.

До сучасних інноваційних освітніх технологій навчання іноземної мови належить використання проектної роботи, ресурсів всієї мережі Інтернет, дистанційних технологій. Окремого розгляду потребує питання використання мережі Інтернет як найбільш масово поширеного засобу, що виводить навчання на абсолютно новий рівень, перетворюючи звичайний процес опанування мовою на неочікуваний діалог людини і сили технологій.

З набуттям Україною незалежності ми помічаємо тенденцію: на основі своєї культури йде прийняття західної. Толерантність до інших поглядів, звичаїв, уміння бачити особливості власної культури в контексті культур інших народів і світової культури загалом, сприймати світ як сукупність складних взаємозв'язків, коли порушення однієї з них може призвести до глобальної катастрофи – усе це далеко не повний перелік характеристик глобальної освіти, що свідчить про актуальність цієї педагогічної концепції для сучасної України, яка повинна самоутверджуватися у світовому просторі. Глобалізація – не тільки зближення народів і націй, це загострення й небувала раніше

конкуренція між державами, між націями.

Глобальні процеси в суспільстві вимагають від учителя і викладача іноземної мови таких навичок: визначати істотні ознаки і тенденції розвитку найважливіших явищ і процесів у галузях науки і культури, порівнювати і співвідносити досягнення європейської та світової науки і культури з національними, пояснювати особливості та своєрідності різних проявів культурних контекстів у різних народів і представників різних культур.

Важливе завдання учителя і викладача – допомогти своїм учням і студентам долати труднощі міжкультурної комунікації в епоху глобалізації. Вивчення іноземних мов у контексті глобального виховання має великий особистісно-розвивальний потенціал і створює сприятливі можливості для представлення в редукованому вигляді знань про культуру рідної та чужої країни, загальноєвропейської та загальнолюдської культури, тому що іноземна мова – важливий елемент культури народу - носія цієї мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бобир С.Л. Проблеми іноземної освіти в епоху глобалізації / С.Л. Бобир // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 141. – С. 25-29.
2. Гурій М. Необхідність вивчення іноземної мови в умовах глобалізації суспільства / М. Гурій // Збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. - 2012. - Вип. 1. – С. 84-90.
3. Закірова Н.Ш. Концептуальна модель іноземної підготовки дорослих / Н.Ш. Закірова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. – 2017. – Випуск 4 (90). – С. 60-65.
4. Сусіденко Є.М. Епоха глобалізації як основний чинник переходу до нових методів навчання іноземних мов / Є.М. Сусіденко, А.Д.Чепелюк // Якісна мовна освіта у сучасному глобалізованому світі: тенденції, виклики, перспективи. СумДУ, 23-24 листопада 2017. – 2017. – С. 166-169.

Oksana Zabolotna,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
(Uman, Ukraine)

LEARNING AND TEACHING ENGLISH FOR SUSTAINABILITY

Teaching and learning English play an important role in education for sustainability. Education is inherent in moving towards greater sustainability as “sustainable systems are those which are (...) able to learn in order to maintain and adapt themselves” (Sterling, 2001 p. 54).